

Tizenhárom tanulmány Kodály Zoltán kórusműveiről

Ezzel a címmel jelent meg a Magyar Kodály Társaság gondozásában 2018 decemberében egy tanulmánykötet.

Minden gondos előkészítés ellenére a *Semmit ne bántódjál* (1939) című tanulmány áldozatul esett a nyomda ördögének: a kötet 101. oldalán kezdődő *A dallam és ritmusa* című fejezet első tizennyolc sora, amelyben az eredeti dallam szerzőjének neve, első megjelenésének adatai a 9-es számú lábjegyzettel együtt kimaradt. Lenyelte a nyomda ördöge.

A hiány azért kerülhetett el figyelmemet, mert a kihagyott sorok utáni szöveg logikailag szorosan kapcsolódik az előzményekhez. Mégis, a Csomasz Tóth Kálmántól idézett adatok nélkül töredékes az írás. Ezért a tanulmány minden kedves olvasójától elnézést kérve azt javaslom azoknak, akiknek már birtokukban van a könyv, hogy az alábbi hiánypótlást fény-másolva illesszék a kötet 101. oldala elé. A még raktárban lévő példányok már ugyanezzel a hiánypótlással kerülnek forgalomba.

Megértésüket, együttműködésüket megköszönve tisztelettel:

Ordasi Péter, a cikk szerzője

A 101. oldal kimaradt sorai:

A dallam és ritmusa

Az alcím így utal a dallam forrására: „*Szkhárosi Horváth András éneke egykorú dallama szerint karra írta Kodály Zoltán*”

Kodály régóta ismerte már ezt a dallamot, Székel Balázs 1546-ból való dallamát a Hofgreff-gyűjteményből, hiszen az Árgirus nótája című 1920-ban írt tanulmányában idézi is.

Csomasz Tóth Kálmán azonban így ír a református énekeskönyv 380. énekéről:

„Énekünk dallama egyike a legrégebbi hiteles feljegyzésekben ránk maradt 16. századi dallam- emlékeknek. Egy, talán Szkhárosi énekénél is korábbi apokrif bibliai história, a Székel Balázstól származó Tóbiás története 1546-ban készült szövegével maradt fenn. Először Hofgreff György kolozsvári nyomdász bibliai históriákat tartalmazó hangjegyes kiadványában 1553 körül jelent meg nyomtatásban. A későbbi énekeskönyvekben a dallam kisebb-nagyobb mértékben eltérő alakot öltött. Egyik ilyen 1744-ből való kolozsvári énekeskönyvi változatát dolgozta fel Kodály Zoltán 1939-ben a volt nagykőrösi református tanítóképző intézet fennállásának századik évfordulójára komponált hatalmas kórusművében.”⁹

Elgondolkodtató, hogy a Kodály-archivumban Kodály kézírásával fellelhető dallam-másolatok egyike harmadik forrásra, Maróthi György énekeskönyvének 81. dallamára hivatkozik.

⁹ Csomasz Tóth Kálmán: *Dicsérvjétek az Urat! – Tudnivalók énekeinkről* Kiadta a Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1971